

โมเดลเชิงสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิชาติ เสนะนันท์

คุชฌ์นิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

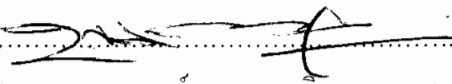
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2553

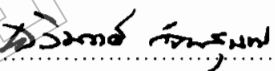
คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณิพนธ์ของ อภิชาติ เสนะนันท์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

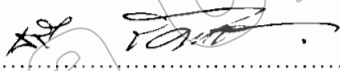
.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. คุณวุฒิ กอนฉลาด)

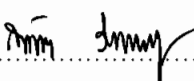
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสรี ชัดแฉ่ม)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจลิมวงศ์ วัฒนสุนทร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. คุณวุฒิ กอนฉลาด)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสรี ชัดแฉ่ม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหทยา รัตนมงคลกุล)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บณตรี แยมกสิกร)

วันที่ ๒๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2551

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดเข้ม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัทธา รัตนเมฆกุล คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้การดูแล และให้คำแนะนำเพื่อเพิ่มเติมความสมบูรณ์ทางวิชาการของวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน ที่กรุณาชี้แนะทางในการศึกษาค้นคว้า ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดเข้ม คณบดีวิทยาลัยวิทยาการวิจัย และวิทยาการทางปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้สละเวลาสอนเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล และอาจารย์ ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง อาจารย์ประจำวิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการทางปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมจนผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ในกระบวนการวิจัยได้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ อาจารย์ ดร.สุรัตน์ ไชยชมพู่ ดร.ชูชาติ ทรัพย์ ดร.พิษณุ ดุลสุข และ ดร.สุเทพ ชิตยวงศ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2, เชียงใหม่ เขต 3 กำแพงเพชร เขต 2 อุตรดิตถ์ เขต 2 และสตูล ที่กรุณาช่วยประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณนักเรียน ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองที่สละเวลาตอบแบบสอบถามจนทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลสำเร็จได้ด้วยดี

คุณประโยชน์แห่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแด่บิดา มารดา และบุรพจารย์ทุกท่าน ตลอดจนครอบครัวเลนะนันท์ ภรรยา และบุตร ที่เป็นกำลังใจให้ด้วยดีเสมอมา

อภิชาติ เลนะนันท์

48820655: สาขาวิชาบริหารการศึกษา; ปร.ด. (บริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การออกกลางคันของนักเรียน/โมเดลเชิงสาเหตุ

อภิชาติ เสนะนันท์: โมเดลเชิงสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (A CAUSAL MODEL OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS' DROPOUT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: รศ.ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด, Ed.D., รศ.ดร.เสรี ชัดแจ้ง, ค.ศ. 244 หน้า. ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวคิดที่บูรณาการจากแนวคิดของ ทินโต (Tinto) มุนโร (Munro) แอสติน (Astin) และเคอร์รี่ (Curry) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ออกกลางคัน ในปีการศึกษา 2550 – 2551 จำนวน 200 คน (ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยนักเรียน ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองของนักเรียน กลุ่มละ 200 คน รวม 600 คน) โดยศึกษาในรูปแบบสมการโครงสร้าง ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัว ได้แก่ 1) สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม 2) ความคาดหวังของผู้ปกครอง 3) การบูรณาการทางวิชาการ 4) การบูรณาการทางสังคม 5) ความผูกพันกับเป้าหมาย และ 6) ความผูกพันกับสถาบัน และ 7) การออกกลางคัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติพื้นฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และโมเดลเชิงสาเหตุด้วยโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยปรากฏว่า โมเดลเชิงสาเหตุของการออกกลางคันมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาจากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 6.81 ที่องศาอิสระเท่ากับ 12 มีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ .87 ค่าดัชนี GFI เท่ากับ .99 ค่าดัชนี AGFI เท่ากับ .96 ค่าดัชนี CFI เท่ากับ 1.00 ค่า SRMR = .02 และค่า RMSEA = .01 ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของการออกกลางคันได้ร้อยละ 40.50 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง ความผูกพันกับสถาบัน การบูรณาการทางสังคม และสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

48820655: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ph.D.
(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: STUDENTS' DROPOUT/ CAUSAL MODEL

APICHA LENANANT: CAUSAL MODEL OF SECONDARY SCHOOL
STUDENTS' DROPOUT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF BASIC
EDUCATIONAL COMMISSION. ADVISORY COMMITTEE KUNAWUDH
KONCHALARD, Ed.D., SEREE CHADCHAM, Ph.D. 244 P. 2010.

The purposes of this research were to develop and validate a causal model of secondary school students' dropout under the jurisdiction of the Office of Basic Education Commission. The conceptual framework was derived from the conceptual model of Tinto, Munro, Astin and Curry and related researches. The samples were 200 dropout students (from the total of 600 participants: 200 students, 200 teachers and 200 parents of dropout students) in secondary schools in five Educational Service Areas in Phetchaburi, Chiang Mai, Udon Thani, Kamphaeng Phet, and Satun. The variables of this research were socio-economic status, parents' aspiration, academic integration, social integration, goal commitment, and institutional commitment. The data were collected by three sets of questionnaires from teachers, parents, and dropout students. The data were analyzed by SPSS Program, and LISREL for the causal model.

The model was found to be consistent with empirical data at a good level. Goodness of fit indicators included a Chi-square value of 6.81 with 12 degrees of freedom, p-value = .87; GFI = .99; AGFI = .96; CFI = 1.00; SRMR = .02, and RMSEA = .01. The causal variables were found to have the accountability of 40.50 percent of the variance of dropout behavior. The variables influencing students dropout were found statistical significant; they were parents' aspiration, institutional commitment, social integration, and socio-economic status.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	63
คำถามของการวิจัย.....	6
กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
แนวคิดพื้นฐานของการออกกลางคัน.....	16
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคัน.....	30
สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม.....	38
ความคาดหวังของผู้ปกครอง.....	43
การบูรณาการทางวิชาการ.....	47
การบูรณาการทางสังคม.....	56
ความผูกพันต่อเป้าประสงค์.....	66
ความผูกพันต่อสถาบัน.....	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	83
ขั้นตอนการวิจัย.....	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	95
การแปลความหมายของคะแนน.....	96
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
4 ผลการวิจัย.....	102
สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
สรุปผลการวิจัย.....	130
อภิปรายผล.....	131
ข้อเสนอแนะ.....	142
บรรณานุกรม.....	144
ภาคผนวก.....	159
ภาคผนวก ก.....	160
ภาคผนวก ข.....	168
ภาคผนวก ค.....	187
ภาคผนวก ง.....	205
ภาคผนวก จ.....	212
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	244

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ร้อยละของการออกกลางคันสูงสุดในแต่ละภูมิภาค.....	19
2 แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37
3 ตัวแปร องค์ประกอบ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
4 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย.....	84
5 ความถี่ และร้อยละของตัวแปรสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว.....	104
6 ค่าเฉลี่ยเลขคณิตคณิตศาสตร์ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่และความโค้งของ ตัวแปร.....	105
7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต ในโมเดลเชิงสาเหตุของการออก กลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน.....	115
8 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุ ตามสมมติฐานการวิจัย.....	120
9 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลเชิงสาเหตุ ของโมเดลทางเลือก.....	125
10 ค่าสถิติไค-สแควร์ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบโมเดลตามสมมติฐานการวิจัยกับโมเดล ทางเลือก.....	128

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ทฤษฎีปฏิภณของทินโต (Tinto's Interactionalist Theory).....	7
2 โมเดลการออกกลางคันของ Curry.....	
3 กรอบความคิดในการวิจัย เรื่อง โมเดลเชิงสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	10
4 ทฤษฎีปฏิภณของทินโต (Tinto's Interactionalist Theory).....	31
5 โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุการออกกลางคันของ มุนโร (Munro).....	33
6 โมเดลการออกกลางคันของ เคอร์รี่ (Curry).....	35
7 โมเดลเชิงสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	83
8 โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวแปรแฝงความคาดหวังของผู้ปกครอง.....	107
9 โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวแปรแฝงการบูรณาการทางวิชาการ.....	108
10 โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวแปรแฝงการบูรณาการทางสังคม.....	110
11 โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวแปรแฝงความผูกพันกับเป้าหมาย.....	111
12 โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของตัวแปรความผูกพันกับสถาบัน.....	113
13 ผลการวิเคราะห์โมเดลโมเดลเชิงสาเหตุฯ ตามสมมติฐานการวิจัย.....	117
14 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ ที่พัฒนาเป็นโมเดลทางเลือก.....	123